

Bedrag

en novelle

Preben Brandt

november 2022

Der skete noget helt særligt i mit liv den forårsaften. Det, der så så tilfældigt og uskyldigt ud burde have vakt min opmærksomhed og ikke mindst ført til at jeg tændte for min bekymringsknap. Jeg var ellers en mester i at bekymre mig. Der var flere ting, der kunne have givet mig et fingerpeg om, at alt ikke var som det så ud til at være, og at jeg burde have været på vagt. Men sådan tænkte jeg ikke denne forårsaften og derfor tænkte jeg heller ikke på, at det kunne skabe ret betydelig rod i min ellers rolige tilværelse og måske endda det, der var værre. Det var en af de første dage i maj, og jeg var indenfor den sidste tid begyndt at blive venner med min tidligere hustru. Jeg var i København til møde om de artikler, jeg sammen med en håndfuld andre skulle have styr på til det næste nummer af det historiske tidsskrift, som vores forening udgav om gamle huse. Jeg havde lovet at skrive to af artiklerne og selvfølgelig, fordi jeg før havde arbejdet professionelt med bøger, sætte siderne op som jeg gjorde hver gang vi udgav et nyt nummer af tidsskriftet.

Jeg var på vej ned ad Gothersgade for at komme hen til min bil, som jeg havde parkeret i et parkeringshus nede mod havnen. Der var voldsom forårsstemningen i luften. Det dirrede af forår, sådan følte jeg det. En solsort sang ovre i Kongens Have og luften var mild og fyldt med duft af fugtig jord. Jeg var glad over, at det endelig var blevet forår. Jeg glædede mig til at komme hjem og i gang med artiklerne. Måske allerede i aften. Jeg var helt igennem glad og tilfreds.

Der er nu også rart at være her inde i byen sådan en aften, tænkte jeg, men sørgede samtidig for at forhindre mig i at få fikse ideer om at blive og spise. Italiensk, måske. Det var fristende, men jeg ville hjem til mit hus med udsigt over foråret hængende over markerne og de store træer med bristefærdige knopper.

Kvindens stemme var blid, dyb og klar. Højt kaldte hun ”er det ikke dig, Jens”. Lyden kom bagfra. Jeg var ikke et sekund i tvivl om, at det var Sanne, der kaldte, selvom det nok er mindst 25 år siden vi havde haft noget at gøre med hinanden. Jeg havde egentlig mest lyst til at gå videre og lade som om jeg ikke havde hørt hende, men det kunne jeg alligevel ikke få mig til. Hun var på cykel og det må have været på vej i den modsatte retning, men hun fik hurtigt vendt cyklen og kom op på siden af mig. Det var ikke bare stemmen som var uforandret. Hun var klædt som dengang i stærke farver. En rød kort jakke og et par løsthængende blå bukser. Hun var dengang meget slank, i perioder nærmest mager. Nu var hun lidt mere buttet. Hun havde, i hvert fald denne aften, sit hår samlet i en fletning. Det havde jeg dengang været så optaget af. Hun var den kvinde der havde tiltrukket mig vildt og hun lignede stadig en kvinde, der måtte tiltrække mænds opmærksomhed, tænkte jeg. Det er egentlig mærkeligt at huske en stemme og en person så klart efter så mange år, løb det gennem mit hoved. Vi var dengang blevet forelskede selvom vi var to på alle måder forskellige personer. Vi var begge begyndt på psykologistudiet i en lidt sen alder, og vi var lige gamle, nær midten af tyverne og lidt ældre end de andre studerende. Vi kom hurtigt i snak med hinanden, dengang. Hun havde i sin tidlige ungdom været aktiv i ungdomsoprøret, hun var feminist og havde flere gange været på feministisk ølejr, var det vist. Hun ærgrede sig over ikke at have været med i marcherne mod atomvåben. Hun havde været for ung og hendes forældre havde forbudt det. Hun var medlem af det kommunistiske parti. Hun boede i kollektiv i den indre by. Jeg så mig selv dengang, og opførte mig også, som en i bund og grund pæn dreng fra et middelklassehjem i Københavns forstæder, tænkte Socialdemokratiet som det

bedste parti, men jeg kunne ikke drømme mig om at melde mig ind. Jeg ville ikke tage stilling og havde aldrig deltaget i noget, der bare lignede en demonstration. Jeg boede på et lejet værelse på førstesalen af en villa i Husum lige uden for København. Jeg havde følt mig utilstrækkelig, grå og kedelig i forhold til hende, den farvestrålende og aktive pige og havde undret mig over, at hun havde ville være kæreste med mig. Det havde føltes let når vi bare var os to. Men det havde ikke været let når vi var sammen med hendes eller mine venner, lettere var det gået med vores familier. Hendes forældre var glade for mig. Nok mest fordi de så mig, som den pæne ung mand, der forhåbentlig kunne sætte en dæmper på datterens vilde politiske aktiviteter. Mine forældre, særlig min far var imponeret og glad for, at jeg havde fundet en pige som ville kæmpe for en sag, selvom han langt fra var enig med hende politisk. Tværtimod kunne man sige. Alt det fløj gennem mit hoved da jeg hørte hendes stemme.

Hun var også på vej hjem, sagde hun. Så vi ville vel bare være lidt høflig og sige et par ord til hinanden før vi igen ville være på vej i hver sin retning, tænkte jeg. Ligesom vi gjorde for nogle årtier siden, da vores forhold efter næsten to år sluttede. Jeg ville ikke igen risikere at forelske mig i hende.

”Hvor skal du hen” spørger hun. ”Jeg er på vej hjem og skal lige hente min bil”. ”Jeg følger dig til bilen, så kan vi snakke lidt”.

Det var forbavsende let at få en samtale i gang om det almindelige, man taler om, når man har kendt hinanden engang, men ikke haft kontakt i mange år. Jeg fortalte om mit forliste ægteskab, min søn, mit arbejde og mit hus ude på landet. Sanne havde skiftet studie efter vi havde brudt med hinanden og var nu sociolog med egen lille virksomhed. Ugift og boede i Valby. Stadig politisk aktiv. Vist kommunist.

”Har du tid og lyst til, at vi finder en god restaurant og taler videre, jeg giver” røg det ud af munden på mig. ”Meget gerne”

svarede hun og foreslog, at vi kunne spise på en fransk restaurant, ”ægte fransk”. Hun havde allerede et forslag ”lad os gå på L’education Nationale nede i pisserenden, som jeg stadig kalder gaden”. Kender den ikke måtte jeg uvilligt indrømme.

”Det er mange år siden den åbnede, du er da en værre bonderøv. Den er afslappet, har rødternede duge og traditionel folkelig fransk mad, som bistroerne i Paris.”

Vi måtte dreje af fra den retning jeg var gået i og bevæge os ned gennem det gamle København, forbi domkirken. Hun havde haft ret, det var som at træde ind et lokalt fransk spisested og det de serverede var så ægte fransk som det kunne blive. Det sagde jeg også til hende, men ikke, at jeg kun havde været i Paris en enkelt gang for mange år siden og at jeg ikke havde nogen særlig forstand på fransk cafémad. Der var næsten fyldt, men vi kunne klemme os ned ved et lille bord i et hjørne og kom til at sidde tæt ved nabobordet og på hinanden.

Hvordan ville vi vælge mad, var min første tanke. Jeg kan godt blive lidt usikker når jeg skal bestille mad på en restaurant og er sammen med en, jeg ikke kender så godt. Ville hun være ærlig med det hun pegede på, nu jeg havde inviteret og skulle betale. Men hun var, sådan som jeg også huskede hende, helt uberørt af situationen og foreslog deres skaldyrsfad. Det var det dyreste på spisekortet. Det var mig, ligesom dengang, der var den forsigtige og usikre. Jeg var bange for at det kunne være for intimt at sidde med et fælles fad og slubre skaldyr i sig. Det var udsolgt. Heldigvis. Også fordi det var alt for dyrt til min pengepung. Så det blev mit forslag om en klassisk menu, der blev resultatet. Vi valgte det samme. Løgsuppe, stegt søtunge og tarte tatin. Og en flaske af huset hvidvin. Også det var dyrt, men hvad søren, tænkte jeg, jeg ville gerne gøre indtryk. Vi var allerede faldet godt i det sammen og samtalen fortsatte ubesværet med betroelser om sorger og glæder, og skuffelser og sejre. ”Hvorfor var det egentlig, at vi ikke fortsatte dengang, vi var jo blevet lidt kærester” spurgte hun. Jeg ville nu kalde

det, at vi var blevet rigtige kærester. ”Tja, for min del var det vel, at jeg ikke følte mig klar til at blive bundet ind i et parforhold” foreslog jeg uden helt at huske hvorfor det var. ”Jeg tror, at jeg følte, at du ikke ville mig, eller at du inderst inde var bange for mig. Men du er jo stadig en sød fyr” fortsatte hun. ”Vi var også unge”.

Igen røg det mig ud af munden, jeg lod mig rive med, eller måske forført, af hende eller stemningen i restauranten, jeg ved det ikke ”vil du med på en tur til Frankrig til sommer” spurgte jeg. ”Jeg har tænkt på at køre til Alsace og køre lidt rundt mellem hyggelige småbyer, spise god mad som i aften. Og så er der det imponerende smukke Isenheim alter, som vist befinder sig på et museum i Colmar. Det må man se mindst en gang i livet”

Der gik kun nogle sekunder ”Du går hurtigt frem, så jeg følger dig. Ja, jeg vil gerne med”. Vi har en aftale, slog vi fast, påvirket af stemningen fra maden og restauranten.

Ude på gaden igen gav vi hinanden et knus, og aftalte at tale i telefonen en af de nærmeste dage om planlægning af turen, før hun cyklede afsted mod Valby og jeg skulle finde hen til min bil.

Hvad var det der skete, hvorfor havde jeg ladet stemningen løbe af med mig det. Sådan var det også dengang jeg kom sammen med hende. Jeg var forsigtig med at tage beslutninger, men lod mig let fange af en stemning og så tage en uovervejet beslutning, som jeg ofte fortrød. Jeg var næsten ellers aldrig spontan. Det passede vist bedst til mig. Var det hende, der tiltrak mig på en måde, som jeg ikke havde oplevet i mange år. Eller var det det stiltfærdige og lidt ensomme liv, jeg var gledet ind i, som jeg havde gjort et pludselig og for mig helt uvant forsøg på at bryde. Var det dumt, det jeg havde gjort eller var det en god idé. Det var den slags modsætninger jeg næsten altid satte op for mig selv og som jeg havde så svært ved at komme ud af igen. ”Der er intet nyt i det, du er en mester i at tvivle, og

det irriterer både dig selv og andre, se det i øjnene”. Jeg var på det sidste begyndte at tale højt med mig selv.

Først nu kom jeg i tanke om, at jeg var begyndt at blive venner med min forhenværende kone. Ville hun bryde sig om, at jeg rejste med en gammel kæreste. Men det skal hun altså ikke bestemme, besluttede jeg

Inden jeg var nået hjem var jeg fast besluttet på ikke at aflyse aftalen. Jeg var endda begyndt at glæde mig til at rejse med én. Det havde været lidt trist de sidste gange jeg havde holdt ferie alene.

Da jeg kom hjem, fik tændt noget lys og lavet mig den gode kop kaffe, som altid fik mig i ro, tænkte jeg ikke på artiklerne, som jeg ellers ville have gjort. Det var rejsen, der optog mig. Det er kun mig, der har bil, så det er den, vi skal køre i. Kan Sanne i det hele taget køre bil, eller skal jeg indstille mig på at køre hele turen. Skal vi køre derned i et rap eller bide turen over med en overnatning på vejen. Skal vi dele værelse eller have hvert sit. Det må vel komme an på hvordan vi griber det an de næste gange vi mødes. Man kan vel godt dele værelse uden at det betyder sex. Det var den slags praktiske ting, der optog mig den aften. I morgen aften vil jeg se efter hoteller, og læse om maden og læse om albertavlen, som jeg ærligt talt ikke ved så meget om, men har mange drømmerier om.

Næste dag kunne jeg ikke slippe en irriterende anspændthed. Hvad skal det nu til for. Jeg er glad for at få en rejsekammerat, men det skal vel ikke bringe min sjæl i uro.

Sanne ringede allerede om eftermiddag. Hun synes det var for spontant og overilet at springe ud i en rejse sådan lige uden videre. Vi viste jo ikke hvilke slags personer vi var blevet. Sæt nu vi allerede efter nogle timer ikke kan holde hinanden ud, var

hendes argumenter. Jeg blev både lettet og skuffet og kunne kun svare ”Vi dropper rejsen, men lad os mødes, hvis du synes og lære hinanden bedre at kende”. Jeg var end ikke mand for at prøve at overtale hende. Når jeg tænker tilbage lignende det hende ikke at opgive noget hun havde sat sig for. Det var mig, der havde den rolle. Måske ville hun bare prøve mig, og så havde jeg vist, at jeg stadig var det skvat jeg var dengang, eller måske endda et endnu større skvat. Jeg havde vist lyt som om jeg var ligeglad med om vi skulle mødes igen. Det havde ikke været min mening, men jeg var ærligt talt heller ikke helt klar over hvad jeg mere præcist havde sagt i telefonen. Først nu kom jeg i tanke om, at hun havde bedt om mit telefonnummer men ikke ville give mig sit. Det havde undret mig kort, og så havde jeg glemt alt om det indtil nu. Det var som jeg huskede fra dengang hende, der styrede slagets gang. Men dengang skiftede hun aldrig mening. Jeg tænkte først at det var alderen der gjorde det. Eller havde hun en eller anden bagtanke, tænkte jeg et kort øjeblik. Men hvorfor skulle hun have det?

Der gik både sommer, efterår og vinter uden, at jeg hørte fra Sanne. I den første uger forstyrrede tanker om hende mig så meget, at jeg havde svært ved at samle mig om andet. Jeg kan godt indrømme, at jeg den aften, da vi sagde farvel ude på gaden foran restauranten havde en vældig lyst til at tage om hende og kysse hende, og at gå med hende hjem og elske med hende.

Som tiden gik og Sanne fyldte mindre og mindre i mine tanker.

Der var også en del andet jeg havde været optaget af. Vi var nogle år inde i det nye årtusinde og det havde været min 50års fødselsdag uden at jeg eller andre gjorde det store nummer ud af det. Jo, på min arbejdsplads i kommunen, havde de sat et flag på mit bord og købt wienerbrød til formiddagskaffen. Lise havde trukket sig og både min far og min søn havde vist helt glemt at det var min fødselsdag. Den aften sad jeg ved mit spisebord og fortrød, at jeg ikke havde inviteret de par af de venner jeg trods alt havde. ”Så her er jeg. 50 år gammel. Siger tillykke til mig selv” sagde jeg og løftede et glas vin og skålede ud i luften.

Selvom det var en tid siden, vi var gået ind i det nye årtusinde plagede tankerne mig stadig om hvor samfundet bevægede sig hen. Det var selvfølgelig ikke noget der sket fra dag til dag, eller ”fra årtusinde til årtusinde”, som jeg elskede at sige det med en vis patos. Jeg havde ikke haft lyst til at forlade det tyvende århundrede. Det gamle årtusinde havde egentlig ikke bragt mig så meget godt. Alligevel havde jeg en følelse af, at det var der jeg hørte til. Det var i det forfærdelige århundrede med to voldsomme og traumatiserende krige, men det var også i det århundrede hvor en provokerende, eksperimenterende og humanistisk modernisme i europæisk kultur havde blomstret. Fra begyndelsen til hen mod slutningen. Det var der jeg hørte til, tænkte jeg dengang. Nu havde jeg allerede vænnet mig mere eller mindre til at leve i det nye. Men jeg følte stadig ubehag ved det. Det var jo ikke sådan, at jeg mente, at forandringerne var opstået pludselig og ud af den blå luft. Det havde allerede gennem et stykke tid før årtusindskiftet været på vej. En kultur som jeg ikke forstod og som jeg opfattede som overfladisk, uden dybde og for nemt at forstå, i det omfang, der var noget at forstå. Mål og resultater. En kultur der havde profit og bruttonationalproduktet, som sine guder. En sur gammel og

skuffet mand tænkte jeg i et sekund om mig selv. Men nej, det var ikke sådan det kun var. Det var den halve sandhed, eller noget mere end den halve, måtte jeg jo nok indrømme. Men oftest glemte jeg nuancerne og så det som en altomfattende katastrofe for kunst og kultur. Humanismen var ved at være kørt helt ud på et sidespor.

Min far var for en måned siden blevet 77 år og var stadig åndsfrisk og i god fysisk form. Min mor var død for nogle år siden. Jeg var blevet skilt fra min søns mor for fem år siden. Det havde været svært. Han er 21 år gammel og blev student sidste sommer. Nu levede han af forskellige job.

Det var, eller rettere jeg gjorde det til skæringspunkter i mit liv, både min 50års fødselsdag og det nye årtusinde. Det der fulgte efter var heller ikke nogen succes. Bortset fra mødet med Sanne, og med hende mødet med fortiden.

Jeg brugte, mens jeg gennem måneder ventede på, at Sanne ville ringe, megen tid på at gøre status over mit liv. På min fødselsdag var det 42 år siden, at jeg fik at vide hvorfor min far aldrig var hjemme. Min mor havde de sidste år haft sværere og sværere ved, efterhånden som jeg blev ældre, at finde på historier, som kunne overbevise mig om hvor han var henne. Men han levede havde hun sagt, og en dag ville han komme hjem igen. Hun vidste, at han glædede sig til at se mig igen, sagde hun. Han havde kun været sammen med mig det første års tid af mit liv. At jeg kunne blive ved med at hoppe på hendes historier var vel en kombination af en vis naivitet hos mig og en følelse jeg havde af, at jeg ville gøre hende ked af det, hvis jeg viste tegn på, at jeg ikke troede på hende.

Den dag, for 42 år siden, fik jeg sandheden at vide. Jeg havde fået lov til for at fejre min otteårs fødselsdag. Mor besluttede at jeg måtte invitere mine klassekammerater hjem til sodavand og slik. En af pigerne sagde det. ”Min far siger, at din far sidder i fængsel, og at han aldrig burde komme ud igen”. Min far havde siddet i fængsel i næsten 8 år og min mor havde løjet for mig.

Min verden brød sammen. Bagefter sagde min mor, at der nok kun ville gå et par år mere før han blev løsladt. Hun ville ikke tale om hvad han havde gjort. Senere forstod jeg at han havde en lang karriere som følelseskold bedrager og tyv bag sig, og han havde ikke kunnet lægge det fra sig. Men værst, han var også morder. Han havde slået et andet menneske ihjel.

Det har altid siden lagt en dæmper på min lyst til at fejre fødselsdag.

For nogle år siden var der en, der sagde til mig, at jeg i hendes øjne ikke er et ensomt menneske, men at jeg alligevel opfører mig som om jeg er det. Det har jeg siden med mellemrum tænkt over. Det er nok rigtigt. Jeg kender mennesker og de sætter i almindelighed pris på mig. Jeg ved det godt. Alligevel, må jeg indrømme, at jeg altid har følt mig udenfor fællesskaber. Det bliver til noget forvirret noget når jeg vil prøver at finde hoved og hale i det. Jeg er ret sikker på, at dem, der kender mig hverken vil forstå det eller være enige i, at det er sådan det er. Det kan jeg egentlig godt forstå. Jeg er heller ikke sikker på, at jeg selv forstår det. Jeg har, så længe jeg kan huske tilbage, haft en evne til at være en del af fællesskaber uden at være en ægte del af dem. Jeg har betjent mig af afledningsmanøvre. Jeg er god til at få det til at se ud som om, at jeg er med. Jeg har endda mange gange kunne snyde mig selv til, at tro på at det også var sådan. Men jeg har altid, virkelig altid, arrangeret mig sådan i fællesskabet, at jeg ikke er helt med. Når jeg kom til festen, havde jeg altid en undskyldning parat, så jeg kunne forlade festen inden den sluttede. Jeg har altid sikret mig, at mit arbejde kunne bruges som undskyldning, så at jeg kunne undlade at deltage i nogle af de ting familien foretog sig sammen. Jeg er dygtig til at undgå at deltage i en del af de sociale begivenheder som man nu gør sammen på en arbejdsplads. Jeg kan blive ved med at remse op. Det er sgu et mønster, jeg ved det, men alligevel er jeg dygtig til at overse, at det er sådan, hvis jeg bare lader være at tænke på det på den måde.

Jeg har jo en familie, som jeg hvis jeg ville, kunne se meget mere end jeg gør, og jeg har også en enkelt meget tæt ven og en god del andre venner, så jeg er vel ikke ensom. Hvordan opfører man sig når man føler sig ensom, spurgte jeg hende. ”Du udstråler selvmedlidenhed og du elsker at tale om et eller andet som har med ensomhed at gøre”. Jeg husker ordvekslingen tydeligt. Mit svar var, at jeg godt kunne forstå hvad hun mente. Det sagde jeg mest for at få hende til at stoppe med det emne. Men det, hun sagde er jævnligt dukket op i mine tanker. Faktisk ret ofte. For ofte til at det kan være en tilfældighed. Er jeg virkelig styret af selvmedlidenhed? Jeg må gøre noget for at få tankerne på et andet spor.

Det er fire år siden jeg købte det hus jeg bor i nu. Det ligger i en mindre stationsby 40 km uden for København, tæt på min arbejdsplads og med den smukkeste udsigt ud over markerne. Her er stille og jeg føler mig fri til at undgå for meget kontakt. Det var her, efter at jeg havde boet i huset et par år, at jeg havde taget mod til mig og skrevet til min forhenværende kone og lagt brevet i postkassen nede ved købmanden. Jeg havde syntes at jeg havde sådan nogenlunde styr på min tilværelse. Ellers havde jeg ikke vovet at skrive til hende. Den dag jeg skrev brevet var en typisk grå vinterdag. En af de første dage i februar. I løbet af natten havde vejret ændret sig. I går mørke skyer i dag lys overalt. Det havde sneet voldsom i nattens løb. Sneen genskinnede blændende lyset fra himlen og blænder mig da jeg trak gardinet fra. Det er længe siden vi har set sne her på egnen, så det er næsten gået i glemmebog hvad sneen kan gøre ved landskabet, talte jeg med købmanden om da jeg købte lidt ind efter at have postet brevet.

Da jeg var ved min hoveddør gled jeg og vred om på foden. Jeg har været inde i flere dage. Købmanden kører ud med varer til mig, jeg har ikke ville bede naboer og et par andre jeg kender i byen om hjælp. Så godt kender jeg dem ikke og der er ingen af dem, der har fundet på at komme forbi.

Jeg har tid til i tankerne at gøre status over min familie. Min mor er død og min far bor langt herfra. Selv ikke han sendte en hilsen og et ønske om en god fødselsdag dengang jeg blev 50 år. De sidste år har vi knap nok talt sammen og slet ikke set hinanden. Min søn har vist også valgt at holde sig lidt fra mig. Han synes, sagde han til mig for et år siden, at min måde at behandle hans mor på har været utilgivelig, uden at ville forklare hvad han mente. Min mor havde jeg haft en god kontakt med, men nu var hun her ikke mere. Jeg savnede det bare, at ringe til hende.

Nu hvor sneen gør det endnu mere svært at komme ud, føler jeg mig spæret inde. Det er jo bare en uge mere måske mindre, at jeg skal holde mig inde, men det føles som en uendelighed.

I naboens have kan jeg se deres to børn. De leger i sneen og jeg kan se, at de råber til hinanden. Med mit vindue lidt på klem kan jeg også høre hvordan deres glade stemmer blander sig med lyset. Deres leg minder mig om dengang det var mig som væltede rundt i sneen med en ven og vi kastede sne på hinanden. Den fine frostsne, som ikke kunne presses sammen til en våd, kold og hård snebold, som det gjorde ondt at blive ramt af og risikerede at ødelægge glæden og endda venskabet i nogen tid. Altid kort.

Det er lige over kyndelmisse. Sneen lyser op indtil mørket kommer igen om nogle dage når sneen er smeltet. Men det går mod lysere tider. Sidst jeg var ude så jeg de første vintergækker og de grønne smalle blade, der om en måneds tid vil være smukke påskeliljer. Jeg må se at finde et andet humør frem, tænker jeg ved synet af børnene ude i sneen. Jeg er for gammel nu til at ligge og rode i sneen, og den gode ven jeg væltede mig

med i sneen da jeg var barn er død for mange år siden. Slip nu det der vemodige, forsøger jeg at overtale mig selv til, og humper ud i mit køkken og sætter vand over til en kop kaffe. Det skal være en god kop kaffe, og jeg har tiden til at brygge kaffen langsom og omstændeligt i stedet for bare at lade min ufølsomme kaffemaskine klare sagen. Jeg finder min kaffekværn og de hele bønner frem, mens vandet er ved at komme i kog. Det skal have den præcise temperatur lige under kogepunktet og bønnerne skal kværnes, så kaffepulveret passer præcis til den måde, jeg vil brygge kaffen på.

Jeg burde lade være, men jeg tager alligevel et par sko på, ikke noget overtøj. Så åbner jeg terrassedøren og går med kaffekoppen i hånden ud på terrassen hvor sneen også ligger tykt. Nu hører jeg de legende børn tydeligt. De er glade og lidt vilde, ligesom vi var engang, min barndomsven og jeg.

I det lille anlæg bag min have står der et stort træ, som jeg synes er så smukt når den store krone står med sine grønne blade om sommeren og om efteråret med lysende gule og brune blade lige før de over et par uger falder af. Om vinteren har jeg ikke rigtig haft øje for træet, men i dag, hvor der ligger sne på grenene ser jeg, hvad jeg ikke har lagt mærke til før, at træet er blevet skamferet. Det er blevet beskåret i den ene side. Det har mistet den harmoni som det ville have haft hvis ingen havde såret det. Det er blevet skævt. Det er skadet, dets udseende er skadet. Jeg ved ikke om træer kan føle. Om det har mærket smerten dengang, der blev skåret i det. Om arret, der er blevet tilbage forhindre træet i at føle sig godt tilpas.

Jeg har i en halv times tid ladet mig rive med af den smukke morgen og børnenes glade stemmer og været lige ved at føle mig helt tilfreds med mit liv.

Men så dukke det op. Skilsmissen. ”Hold nu op med de tanker” siger jeg højt. Og jeg fortsætter med at tale ”det er efterhånden en del år siden vi flyttede fra hinanden. Vi var voksede fra hinanden, det var det vi sagde, når vi talte om det med andre”.

Det var sådan set også det, vi sagde til hinanden, ”vi er vokset fra hinanden”. Sandheden er, vidste vi egentlig godt begge to, at vi aldrig havde været fælles om ret meget andet end vores hus og vores søn. Det prøvede jeg i hvert fald at overbevise mig selv om nu.

”Nej, jeg ved godt, at det ikke vil lykkes” siger jeg højt. Det er næsten hver dag, jeg kommer til at tænke på skilsmissen. Sådan har det været det sidste års tid, især når jeg er hjemme. Prøv nu at høre, fortsætter jeg min enetale, det var jo ikke så svært at komme igennem skilsmissen, men ensomt de første måneder efter. Også det kom jeg godt igennem. Jeg blev også glad da du ringede til mig. Du havde noget særligt du ville tale om, sagde du. ”Skal vi ikke forsøge at blive gode venner og kunne mødes ind i mellem”. Vi blev gode venner. Bedre venner end vi nogensinde havde været. Fortrolige, omsorgsfulde, forstående. Det varede et lille års tid, så fik jeg det ødelagt.

Jeg må igen læse, jeg må læse det højt for mig selv, det brev du skrev til mig dengang. ”Jeg vil aldrig mere have noget med dig at gøre” står der. Ikke andet. Jeg fik ødelagt vores venskab. Der er ingen vej tilbage følte jeg. Hvorfor lod jeg følelserne løbe af med mig. Hvad skulle det til for, sådan at lade mig fortabe i en forelskelse. Det varede kun et par døgn, Kunne man sige. Men jeg talte om det i mange uger. Men det var for meget for dig. Det havde jeg ikke forstået. Jeg troede, at du ikke ville kunne blive såret af, at der var en anden kvinde i mit liv. Men når jeg tænker tilbage var jeg ikke bare meddelsom, men alt for meddelsom, kan jeg godt forstå nu, om hvor forelsket jeg var i Sanne. Det var både ubetænksomt og ufølsomt at fortælle dig om hvor lykkelig jeg var, hvor smuk hun var i mine øjne og hvor interessant hun var at tale med. Hvorfor skulle du høre på, at jeg helt mistede jordforbindelsen og fablede om, at jeg var så forelsket, at jeg følte mit blod som sprudlende.

Min far blev aldrig den gode far, jeg havde troet han ville blive dengang mor fortalte så smukt om ham. Tværtimod. Da jeg var ti år stod han en dag, det var om eftermiddagen, i stuen og så på mig, da jeg kom hjem fra skole. Han bedømte mig. Hans blik gled op og ned af mig og så spurgte han om jeg var god til sport. Det var jeg ikke, så det sagde jeg, ”jeg kan ikke lide sport” sagde jeg. Han satte sig i stuens gode stol uden at sige mere og tog en avis, der lå på bordet, og som han vist havde læste i inden jeg kom ind i stuen. Han sagde ikke mere til mig den dag. Der gik faktisk flere dage inden han begyndte at sige ord til mig og endnu længere før han talte i sætninger til mig.

Og så var det korte sætninger, som ”skal du ikke snart i seng” eller ”skal du altid sidde med en bog”. Den første sætning jeg husker som i hvert fald kunne forstås som venlig var den dag han sagde ”jeg har købt en gave til dig. Den har været dyr så brug den meget”. Tung var den. Jeg pakkede den ud og stod med et sæt håndvægte, som jeg var mere bange for end glad for. Han havde været hjemme i en måneds tid da jeg fik hans gave og jeg var allerede så bange for ham, at jeg ikke turde andet end at takke ham og love at bruge dem hver dag.

Far brokkede sig over alt han hørte og så, ude som hjemme. Han fik hurtigt et job, hvor arbejdet krævede gode muskler. Det var han stolt af ”jeg er stærk som en okse” sagde han jævnlige, men ellers beskæftigede arbejdspladsen kun folk, som efter hans mening var enten ”svæklinge eller idioter” som han sagde næsten hver aften, når vi spiste aftensmad. Den var i øvrigt heller ikke noget at råbe hurra for, aftensmaden, ”du kan jo ikke lave ordentlig mad” sagde han næsten hver aften til mor. De skændtes meget, men han slog hende aldrig.

Min mor og far var blevet gift før han begik den forbrydelse som han sad fængslet for i ti år. Der blev aldrig talt om hvad

det var, han havde gjort og jeg hørte ikke mere end det, jeg fik at vide på min fødselsdag af min mor efter at min skolekammerat havde sluppet ånden ud af flasken. Jeg turde ikke spørge. Jeg var enebarn. Min mor havde en søster, der var gift og havde to børn på min alder, den ene lidt yngre den anden lidt ældre. De kom på besøg til en søndagsfrokost en gang i mellem men, ikke ofte. Min far havde også en gift søster. Hende så vi aldrig. Både min mor og far havde hver især en lille omgangskreds. Mor mødte siden veninder nogle gange om måneden, altid, efter at far var blevet løsladt, hos en af de andre. Fars venner så vi sjældent. Han mødtes ofte med dem om aftenen og til ud på natten.

Mor havde et lyst sind. Hun holdt af musik og kunne lide at lade radioen spille. Far kunne ikke fordrage musik. Når han var hjemme var radioen altid slukket. ”Man kan ikke tænke i den larm, der kommer fra radioen” sagde han.

Vi havde det godt økonomisk. Vi boede i en villa og havde god plads. Selvom far ikke havde nogen uddannelse tjente han godt. Mor var forretningsuddannet og havde arbejde i perioder.

Der var næsten gået et år, siden jeg var løbet på Sanne, før hun ringede til mig. En sen eftermiddag i februar kort efter at min fod var i orden igen. Det var allerede mørkt. Sådant en af de februaraftener hvor skyerne det meste af dagen havde hængt tungt over landskabet og truede med sne. Vinden fik de sidste blade, der havde holdt stand på træerne til at falde af. Jeg havde netop set ud i min have og tænkt på, at jeg havde svigtet haven, men den var nu smuk i sin vinterstivnethed. Sneen, der var faldet sidst i januar var smeltet for et par uger siden, og efter en uges tid med tøvejr og regn, var frosten sat hårdt ind.

Jeg havde ikke glemt hende, men hun var ude af mine tanker. Det ukendte nummer på min telefon var lige ved at få mig til at lade være med at tage telefonen. Det var Sanne, der med hvad jeg opfattede som en glad og i hvert fald ikke med en eneste undskyldende bemærkning sagde ”godeftermiddag Jens, hvordan går det”. Jeg blev så forbavset over, at hun ringede og at hun bare sådan uden videre begyndte samtalen som om vi havde talt sammen dagligt i de sidste måneder. Jeg mistede fodfæstet og stemmen også. ”Er du blevet stum, eller er du sur over, at jeg ikke har ringet for længe siden?” Hun var altså i det mindste klar over, at de fleste og jeg også, kunne finde på at være stødt på manchetterne over, at der var gået mange måneder siden vi spiste middag og at vi ikke havde talt sammen siden hendes afbud på mit forslag om at vi sammen kunne rejse til Rhinen, var min første tanke. I et kort men uoverskueligt sekund havde jeg været bange for, at det var min hjerne der spillede mig et puds. ”Ja, gu er jeg da sur, ville andet ikke være underligt, men helt ærligt har det ikke haft nogen plads i mine tanker i månedsvis”. ”Jeg har faktisk helt glemt dig” føjede jeg til. Jeg havde lyst til at vise at jeg var vred og skuffet. ”Jeg ringede for at høre om du var hjemme og ville lukke mig ind hvis jeg kom en tur forbi” fortsatte Sanne som det naturligste af verden, ”jeg har tænkt mig at besøge dig om en times tid. Er det i orden?”. Jeg fik sagt ”Øh, ja”. ”Det er fint”. ”Vi vil gerne spise sammen med dig, så har du noget i huset ellers køber vi med. Det er Beate, der kører. Kan du ikke huske hende fra gamle dage?”. Jeg mistede fodfæstet fuldstændigt. Hvad handlede det om. Var Sanne kæreste med Beate, eller var de bare venner. Men hvad skulle de hos mig sammen. ”Jeg laver noget mad” fik jeg sagt før hun afbrød forbindelsen. Jeg gik i gang med at lave en stor portion spaghetti Bolognese med noget hakket oksekød, som jeg lynoptøede. Jeg har foragt for at lynoptø godt kød, og jeg har stor uvilje mod at lave en kødsøvs og for den sags skyld andre gryderetter, over hals og

hoved. Men her var jeg på en eller anden måde grebet af Sannes energiske stemme. Men hvad var det hun ville mig. Tirre og drille mig igen. Min fantasi rakte ikke til at finde på anden grund til hendes besøg.

Det ringede på døren, udenfor stod de to kvinder godt pakket ind i frakker og tørklæder. De trådte ind som om det var det naturlige af verden og rakte mig en flaske rødvin de havde købt nede hos købmanden. En af de billigste han har, kunne jeg se. Jeg takkede og sagde at jeg gemte den til en anden dag, for jeg havde allerede åbnet en flaske fra mit lille vinskab. En god vin. ”Vil I se huset” spurgte jeg, men de var allerede i gang på egen hånd og virkede ret hjemmevante. Men selvfølgelig, tænkte jeg, den slags standardhuse var jo næsten alle sammen indrettet ens. ”Skal du ikke til at have gang i et eller andet”, spurgte Sanne og fortsatte ”her er lidt almindeligt, men det passer dig måske meget godt ikke at stikke ud”. Hun gik godt nok til mig, pegede ud på det skamferede træ, og sagde at det på en måde var ligesom mig. ”Du er jo en lærd mand, har jeg hørt fra fok, der som du er interesseret i historie. Du må da have nogle holdninger til politik, ikke?”

Jeg må sige at jeg blev mere og mere irriteret på hende, og på Beate, som nu jeg tænker efter, egentlig ikke sagde noget, men bare kom med smålyde, som tydeliggjorde, at hun var enig med Sanne. Jeg havde flere gange lyst til at bede dem gå igen. Men jeg bryder mig ikke om at sige uhøflige ting til andre. Det ville have været ubehageligt for mig, at sige, at jeg gerne ville havde, at de gik igen. Med det jeg ved nu, ville jeg have undgået endnu større ydmygelser. Men det forestillede jeg mig trods alt slet ikke den aften.

Så i stedet gentog jeg, at jeg havde lavet mad til dem nu de havde kørt den lange tur herud en kold vinteraften. Trods alt var de glade for det. En overgang talte vi, næsten muntert og ubesværet om løst og fast, mens jeg spekulerede som en gal på hvad der havde bragt dem herud. Det var i hvert fald ikke et

forsøg på at skabe en kærlighedsforbindelse mellem Sanne og mig, med Beate som anstandsdame. Vi var næsten færdige med maden, da Sanne igen nævnte det skamferede træ bag min have. Utroligt, at hun havde nået at se det i den korte tid vi havde stået ved stuevinduet og set ud i halvmørket. ”Det fik mig til at tænke på, at du også er skamferet. Ikke på kroppen, den ser ud til, at have det fint, men på sjælen.” Der blev en pause. Jeg var så vred, at jeg dirrede. Hvad bildte hun sig ind at røbe ting om mig som vi havde talt om for mange år siden. Jeg kunne tydelig huske den nat, vi havde ligget tæt sammen i hendes seng og i en ømhedsrus fortalt hinanden om os. Men stadig holdt jeg fast i den høflighed, jeg var så øvet i, at jeg bare smilede og håbede, at hun ikke ville gå videre ud af det spor. Men i samme øjeblik vidste jeg, at Beate allerede havde hørt alt det, jeg havde fortalt om. ”Jeg rydder lige af bordet” sagde jeg med så meget ro i stemmen som jeg kunne mande mig op til. ”Nej, I behøver ikke hjælpe, det er nemmest at jeg gør det selv, og så laver jeg kaffe med det samme, for jeg regner med at I gerne vil have en kop kaffe, eller te”. De ville gerne have kaffe, uden sukker og uden mælk.

De havde sat sig over i sofaen da jeg kom tilbage med termokande og tre kopper. ”Jeg har lige sagt til Sanne, at jeg synes hun har gået hårdt til dig. For hårdt, synes jeg” sagde Beate, straks jeg havde sat mig. Jeg rystede stadig og kunne ikke længere bevare den gode tone ”hvad helvede er det I er kommet for. I er grove og uforskammede og mener tilsyneladende at I har ret til at kører rundt med mig.” og fortsatte ”er det et eller andet kvindesagsnoget, så spar jer, jeg ved godt at jeg på det område er en klovn. Men jeg har sgu da ikke generet nogen, hverken med sjofle ord eller taget på nogen”. ”Nej, hvor kan du tro det, det ved jeg da godt du aldrig kunne finde på. Det er noget helt andet vi vil tale med dig om. Noget vigtigt.”

”Lad os viske tavlen ren og tale om det, vi egentlig er kommet for” sagde Beate. Begge lød nu helt venlige og fik mig hurtigt til at vise dem samme venlighed. Det blev en lang aften og nat, næsten. De kørte hjem ved fem-tiden om morgenen. Men før de gik i gang med at fortælle hvad de ville mig, fik de mig til at love, at jeg uanset hvad udfaldet af vores samtale ville blive, ville holde det, som jeg hørte for mig selv. Jeg måtte ikke nævne noget med bare et enkelt ord eller en antydning noget sted.

Jeg var meget spændt på hvad der ville komme. De lød meget seriøse og meget optaget af det, de ville mig. Først talte Sanne om, at jeg jo havde fortalt hende om, at jeg var ked af, at jeg aldrig i min ungdom eller senere havde været involveret i social aktivisme og politiske protester. Hun havde talt om mig med de andre i den protestgruppe hun var aktiv i, og de var enige om, at hun og Beate, som også var med i gruppen, skulle tale med mig om jeg var interesseret. Jeg var lige ved at blive smigret, og fristet. Men holdt lidt igen, jeg er vist ikke til den slags. Så slukkede de for min smigret. De havde længe holdt øje med et kommunalt nybyggeri på en grund lige bag mit hus, og da det gik op for Sanne, at det var mig, der boede i huset havde hun tænkt, at jeg, hvis jeg ikke ville være aktivt med, kunne være passivt med i en af gruppens aktiviteter, i første omgang, ved at hun og nogle enkelte andre måtte opholde sig i huset i en periode, mens de spionerede på byggeriet og forsøgte at samle viden ved at spørge andre af byens beboere. De ville udgive sig for at være i familie med mig. De havde i den sidste måned været på besøg ved mit hus flere gange, når jeg var kørt på arbejde. De havde endda skaffet sig adgang til huset en enkelt gang, for at være sikre på at det passede til deres formål. Det var ikke mig, men mit hus, Sanne var interesseret i. Kunne jeg

blive mere ydmyget. Hvad fanden bildte de sig ind? Hvorfor smed jeg dem ikke ud med det samme?

Deres gruppe havde begrundet mistanke om, som de kaldte det, at byggeriet ikke var en ny vandboring og en ny vandrensningsstation, som kommunen sagde. Hvad det så var de forestillede sig at bygningerne skulle bruges til ville de ikke tale om. Jo mere vi talte jo mere fristet blev jeg til at sige ja til at blive en lille, og meget perifer person, i Sannes gruppe.

Måske hun ville finde mig værdig til hendes kærlighed.

En lille bitte brik i en gruppe, der arbejdede ud fra idealistiske motiver. Sanne var en idealist.

Hvordan kan en almindelig klog voksen mand lade sig forføre sådan, spurgte jeg mig ikke om den aften. Jeg blev bare grebet af deres iver. Jeg lovede ikke at tale om det til nogen, og vi aftalte, at de ville komme igen snart, meget gerne til en ny portion spaghetti Bolognese, som havde smagt så godt. Hvis jeg ville være med, ville jeg få mere at vide.

Næste morgen var helt på det rene med, at jeg skulle være meget mere på vagt næste gang de kom og ikke lade mig trække rundt ved næsen. Jeg begyndte endda at tænke på, om jeg på en eller anden måde kunne få hævn for det med, at det var mit hus og ikke mig, Sanne var interesseret i.

Det varede kun en times tid før jeg igen var i gang med fantasierne om Sanne og mig sammen. Det svingede virkelig. Da jeg nåede ind til min arbejdsplads var jeg igen så vred, at jeg dirrede og så smertefuldt ked af det, at jeg ikke kunne tænke en tanke om andet end Sanne. Jeg måtte sige, at jeg havde det skidt, det kunne mine kollegaer også godt se, så jeg kørte hjem igen. Det var ikke til at holde ud, i mine tanker voksede der en voldsom jalousi op. Det var nok ikke kun arbejde og hendes engagement i sagen, der holdt hende tilbage fra at involvere sig i mig. Hun havde en anden, sådan måtte det være. Det skar mig smertefuldt gennem kroppen. Jeg kunne ikke finde hvile, gik op og ned at gulvet. Det hjalp ikke, at jeg

forsøgte at overbevise mig om, at det jo ikke var noget jeg vidste den mindste smule om. Det eneste jeg fik ud af at forsøge at skubbe jalousien til side var en smertefuld sorg. Tomhed og fortvivelse. Et par minutter stod jeg stille og så ud i haven på det forbandede amputerede træ og de bygninger, der kun var en tom skal endnu og som var årsagen til al min smerte. Jeg måtte have ro, jeg gik ud i køkkenet hvor jeg bedre kunne se den lille bygning. Det var også her, et eller andet sted, jeg havde en halv flaske cognac stående. Proppen var svær at få op, det var nok næsten et år siden jeg havde drukket et lille glas cognac. Proppen havde sat sig fast. Jeg havde svært ved at styre mine følelser og var ved at smide flasken i gulvet med fuld kraft. Men proppen kom op og jeg skænkede mig et stort glas. Det var stadig formiddag, jeg drak næsten aldrig andet end enkelt øl eller et par glas vin, men aldrig alene og slet ikke på denne tid af dagen. Det hjalp ikke. Jeg forsøgte at lægge mig på sofaen i stuen, men én cognac var ikke nok til at, jeg faldt i søvn. Jeg hentede flasken ind. Sådan gik den dag, næste dag havde jeg fået styr på følelserne i hvert fald udadtil, så jeg kunne tage på arbejde og virke som jeg plejede.

Der gik tre dage så ringede Sanne. Hun foreslog, at hun kom alene denne gang og det ville være fint hvis hun kunne komme samme aften.

Jeg besluttede mig for ikke at lave mad. Ikke være venlig. Ikke være imødekommende. Men at forlange at få mere at vide om hvad det var, der var så interessant ved den vandboring, at hun og den gruppe, hun sagde hun tilhørte brugte så meget energi på den. Jeg ville vide det hele, hvem de var og hvorfor det hele

var så tys-tys. Og selvfølgelig også hvad min rolle ville blive og om det var farligt, ulovligt eller bege dele.

I løbet af dagen, når der havde været pauser i mit arbejde, havde jeg ledt på internettet efter oplysninger om vandboringen og forsøgt at finde noget om den gruppe, som hun tilhørte. 'De Aktive' havde hun kaldt gruppen. Den kunne jeg godt finde. De beskrev sig som en gruppe på 10 -15 personer, der havde en fælles interesse i med demokratiske midler at bekæmpe statens overgreb på borgeren og statens hemmelige aktiviteter. Der var ingen navne eller billeder, men deres idealistiske formål var klart beskrevet. Det var præcis det samme som det hun og Beate havde talt om, så jeg var nogenlunde sikker på, at dem jeg læste om var den, som Sanne var medlem af. Jeg blev fristet til at komme med i noget aktivistisk, som jeg i de sidste mange år ikke havde skænket en tanke, men som jeg tidligere, i min ungdom, ofte med fortrydelse havde undladt at melde mig til som ung. Bare det, at de skrev om demokratisk idealisme, som det, der drev dem. Det var også sådan Sanne havde talt forleden dag. De var, havde hun sagt, optaget af at afdække og bekæmpe magtmisbrug, korrupsion og det at nogle have snablen i kassen til egen fordel og skjult for borgerne. Måske det også kunne være en vej til at få om ikke et kæresteforhold så i hvert fald et godt venskab med Sanne. Helst at være kærester igen, turde jeg næsten ikke tænke på. Men hvis nu jeg viste mig i stand til at gøre mig bemærket.

Det var sen eftermiddag da Sanne ringede på døren. Hun så ud som om hun var lidt skuffet over, at der tilsyneladende ikke var mad, der stod og simrede på komfuret. "Hej. Giver du en kop kaffe og har du en ostemad, jeg trænger sådan til at få noget i maven". Jeg kan ikke holde det 'hej' ud, som de fleste nu siger som hilsen både når man kunne sige goddag og når man kunne sige farvel. Jeg besluttede mig for at huske på denne lille, men irriterende detaljer, Jeg brød mig ikke om ordet hej og jeg brød mig ikke om dem, der sagde hej. Jeg ville huske, at der var

noget ved Sanne, som jeg ikke brød mig om. Det var et godt middel mod kærlighed. Jeg var ved at føle mig udnyttet af Sanne. Jeg havde brug for midler til at få den kærlighed, eller var det begær, jeg følte over for hende ud af kroppen.

”Undskyld jeg ikke har lavet mad til os” kom jeg til at sige selvom jeg havde besluttet mig for ikke at undskylde, hverken det med maden eller noget som helst andet ”men jeg vidste ikke hvor megen tid du havde og om du har én derhjemme, der venter på dig”. Nu ville jeg bore ”vi har jo slet ikke talt om vores privatliv, altså, du ved jo en hel del om mig fra jeres udspioneren af mig og jeres indbrud i mit hus”. Og jeg fortsatte i samme aggressive tone, som var så uvant for mig ”men jeg aner jo rent faktisk ikke noget om dig bortset fra arbejde og politiske interesser”. ”Det vil jeg meget gerne fortælle dig om, jeg har faktisk planlagt at gøre det, for det vil være lettere at samarbejde, hvis du kender mig bedre, som den jeg er nu og ikke går og drømmer dig tilbage til vores ungdom.” ”Men vi skal orden noget forskelligt praktisk inden.” Sanne virkede lidt anspændt, det var vist ikke så let for hende, var min tanke. Jeg måtte holde hovedet koldt. Jeg fornemmede, at der var noget i vente, som jeg ikke ville bryde mig om.

”Før jeg siger mere vil jeg lige minde dig om, at du har givet os hånden på at du ikke vil tale med andre om det vi er i gang med” sagde Sanne, og fortalte så, at hendes gruppe havde fundet tegn på, at byggeriet var bestemt til at huse militære installationer og at vandværket skulle være et dække for det, der skulle være i huset og nede under jorden, ”vi ved det ikke rigtigt detaljer om det, men sikkert noget med spionage mod Ruslands elektroniske forbindelser med lande og grupper som arbejder sammen med Rusland. Eller måske skjule et batteri angrebsraketter rettet mod Rusland.” Sanne holdt en pause, og jeg kunne ikke skjule min vantro, men ingen af os sagde noget om min forbløffelse. Så fortsatte hun ”lige meget hvad er det gruppens mål at samle så meget viden som muligt og når tiden

er moden sprænge hele den nybyggede bygning og de måske skjulte underjordiske rum i luften". Jeg kunne ikke klare mere af det vrøvl "I er da helt tossede og ved siden af, vi kendes alle her i byen til tegningerne og funktionen af vandværket. Kommunen har holdt møde og vist os tegningerne". "Og det tror I alle på? Sikke en flok naive og godtroende personer, der bor her". Der var en lang pause, jeg var lige ved at tage telefonen for at ringe til ham, der havde samarbejdet med kommunen om placering af byggeriet. Sanne må have fornemmet hvad jeg var på vej i gang med, og stoppede mig. Hun mindede mig igen om det løfte, jeg havde afgivet om ikke at tale med nogle om det hun fortalte mig. Denne gang var der ikke skyggen af venlighed i hendes stemme. "Vi har folk med i gruppen, der har til opgave at tage sig af dem, der bryder løftet. Ikke et par rare fyre".

Vi sad og sagde ikke noget i mindst et kvarter.

"Jens, hør her, det er en ny verden, der åbner sig for dig og en ny chance for at være med. Jeg kan godt forstå, at du er rystet. Der foregår meget hemmeligt her i landet, så lad være med at være naiv" sagde Sanne endelig. "Du får virkelig en chance for at være med i noget stort. Være med i en protest mod statsligt hemmelighedskræmmeri, magtmisbrug, krigslyst og et umenneskeligt kapitalistisk system".

"Men der en ting mere du skal vide, det kan ikke skjules mere. Din far er med i gruppen". "Min far? Hvad har han med det at gøre". Sanne tog en dyb indånding og fortsatte "Din far har været min kæreste lige siden dengang vi to var kærester, du kan godt huske, at han og jeg var så uenige om mange ting. Sådan var det fordi ingen skulle opdage, at vi så hinanden. Han

beundrede mig meget, og jeg ham, det var vist også synligt, lidt for ofte. Din mor og du skulle jo ikke få mistanke”.

Gulvet skred ud under mig, jeg var nær ved at besvime, følte jeg. Hele min krop smertede, gråden sad mig i halsen og vreden voksede, så jeg var bange for at gøre hende fysisk fortræd. Jeg skulle virkelig holde min arm tilbage for ikke at slå ud efter hende. Alt med min far var løgn. Alt med Sanne var løgn. Min mor måtte have haft en mistanke, og havde så også løjet for mig.

Jeg var i det øjeblik ikke den voksne mand, som jeg var. Jeg ville græde. Jeg ville løbe ind i mit soveværelse og gemme mig under dynen. Blive der altid. Jeg ville vise hvor vred jeg var og spyttede Sanne i ansigtet, men prøvede ellers at holde al vreden inde i mig. Jeg spyttede en gang til. ”Jeg kan godt forstå at du er vred, det vi har gjort er ikke ordentligt, men sådan er det altså blevet”. Hun er jo følelseskold, lige som min far. Hævn, hævn, hævn blev det ved med at lyde inde i mig.

”Jeg tror, at det er nok for i aften, jeg kommer igen om en uge, når du har slugt kendsgerningerne. Så taler vi om det. Men husk nu, at lige meget hvor meget du føler dig bedraget, har du afgivet et tavshedsløfte. Jeg ved, at du sådan et menneske, der har respekt for det som er lovet og overholder det”. Hun kunne lige så godt havde hældt saltsyre et åbent sår.

Jeg ville have hævn, uanset havde det ville koste mig. Hævn, ond, smertende hævn, var det jeg ønskede mest af alt. Tanken om hævn havde besat mig. Men jeg havde også en dyb uvilje mod deres elitære og udemokratiske terrorisme. Det kom i anden række. Hævn, hævn, hævn lød det inde i mig.

Jeg var godt klar over, at de holdt huset og mig under observation, så jeg benyttede en skjult vej til og fra huset

gennem baghaven og forbi det skadede træ, når jeg skulle ud uden at blive set. Den havde de tilsyneladende ikke opdaget. Da Sanne kom igen havde jeg haft kontakt med politiet, som havde installeret mikrofoner hjemme hos mig. Jeg havde haft åndsnærværelse nok til at lade min mobil optage noget af Sannes og min samtale sidst hun var her og jeg var mødtes med en betjent i civilt tøj nede i Brugsen og ladet ham høre hvad hun havde sagt. Politiet var meget interesserede i oplysningerne. Nu måtte jeg sikre mig, at Sanne genfortalte hvad hun havde fortalt sidst og gerne trække nogle flere oplysninger ud af hende.

De to, der holdt øje med mig, var vist ikke blevet bekymrede for, at jeg foretog mig noget, som var udover det almindelige. Mens jeg arbejdede på min plan havde jeg passet mit arbejde, og gjort mig umage for udadtil at opføre mig som sædvanligt. Sanne roste mig og lagde ikke skjul på, at hun var orienteret om hvordan jeg havde levet. "Fuldstændigt som du plejede", sagde hun. "Du er mere sej end jeg havde turde tro på" tilføjede hun. Jeg synes også du skal vide, at vi har hacket din telefon for en sikkerheds skyld, så vi også kunne følge med i hvem du talte med og om hvad. Vi stoler på dig.

Så fortalte hun mere, måske endda alt, om planerne. Gruppen havde en stor mængde sprængstof gemt hos min far "ham kan du være stolt af" tilføjede hun gudhjælpemig. Hun selv havde en større mængde håndvåben og automatvåben og rigeligt med ammunition gemt i kælderen.

De ville angribe vandværket om ti dage, klokken to om natten. Min opgave ville for det første være at melde mig syg i ugen før sprængningen og bruge al min tid på at holde øje med, at alle aktiviteter omkring vandværket var som de plejede.

Specielt skulle jeg være meget opmærksom på, at der ikke var folk inden i vandværket eller omkring det om aftenen før sprængningen, og give besked til hende over telefonen med et kodeord som hun sagde til mig. Jeg skulle bare ringe op og sige

hvad jeg havde spist til aften, og at jeg havde valgt at drikke vand til, ikke vin. ”Så ved vi, at kysten er klar” sagde hun ”vi vil helst undgå at slå nogen ihjel, hvis det kan undgås”.

Så tog hun afsted hjem til sin kæreste, min far. Vist vældig godt tilpas med at have snøret mig.

Da aftenen kom og jeg havde spist hakkebøf med bløde løg og melede kartofler og drukket vand til, ringede jeg op til Sanne og sagde hvad jeg havde spist og at jeg havde drukket vand til, ikke vin. Det var så dejlig naturligt at sige sandheden. Ad den skjulte sti kom der fire betjente i kampuniform og nede ved vandværket, og inde i det var der en masse af skjulte betjente . Derefter forlod jeg mit hus med en rygsæk fyldt med det nødvendige til en uge på landet i et lejet hus, lejet under falsk navn. Jeg havde fået en ny mobiltelefon, som jeg først aktiverede da jeg sad i toget. På stationen tog jeg sim-kortet ud af den gamle, knækkede det og smed begge dele ud i hver sin skraldespand.

Jeg overnattede på et hotel den nat, også under falsk navn. Om morgenen hørte jeg i radioen, at politiet sent om aftenen havde gennemført en aktion rettet mod en dansk terrorgruppe, der havde forsøgt at sprænge et vandværk i luften. Aktionen var blevet gennemført uden nogen var kommet til skade, alle de, der deltog direkte i angrebet var blevet anholdt og i nattens løb var alle de øvrige involverede i gruppen også blevet anholdt. Alle var varetægtsfængslede.

Jeg havde sygemeldt mig, men sagde straks mit arbejde op.

Gennem en bekendt satte jeg mit hus til salg. Ikke kun for min

egen sikkerheds skyld fik jeg også navneforandring. Jeg ville gøre mit bedste for at blive en anden. Leve anderledes og være anderledes. Væk fra det forkrøblede træ, som havde optaget mine tanker mere og mere, siden jeg opdagede dets skævhed, som nok snart ville få det til at vælte.